

Rodina Petra Běla

Roman ze života českých farmářů v Nebraska.

Bylo mně Bučelihu Telete líto, že propadl své marnivosti. Stál tu opravdu domýšlivě a dřevěně, jako jeho dřevění bratři před ta báčnickými krásy amerických měst. Lavallo za jeho zády pokynul mně, abych se přiblížil. Kukuši bábů teď otevřel ústa a táže se mně — myslíte že indiánský? — anglický! Bylo to všechno, co z toho jazyka znal:

"Where do you come from?" (Odkud pocházíte?)
 — Z Dlouhé vsi, — odpovídám.
 "Mhm!" řekl Kukuši-bábů, kývnul hlavou a usmál se. To znamenalo: "Aha, už vím kde to je!"

Po té Kukuši-bábů postavil svůj štít na zem, opřev jej o své koleno, a natáhl ruku. Myslí jsem, že na dobré přátelství, a proto jsem mu ji stiskl a potřásl.

Kukuši bábů položil teď i svůj tomahawk na zem a obrátiv dlaň levé ruky vzhůru, ukazovákem a palec pravice napodobil na ní sázení peněz.

Těto mezinárodní mluvě jsem o všem nemohl neporozumět. Položil jsem mu na dluž dollar. Ztrnulý a pyšný výraz rázem zmizel z jeho tváře. Poklepal mně na ramě, vzal mně za bradu a dobrácky se usmíval: "Okánsa, okánsa vaše, knáspap!" (Hodný jsi, velice hodný hoch za dollar!)

Byl jsem tak dojat jeho vděčností, že jsem mu zvedl tomahawk se země. Podívil jsem se své sile — vražedný ten nástroj, jenž pohltí lebky jako míšeňská jablínka, byl lehounký jako pfečko. Ze zdědivosti ohmatal jsem lesklou ocel — byla dřevěná a polepená kovovou barevným papírem. Mlýš četná, vrať se ku svým divokým indiánským historiím — tam jsou ještě pravé, nefalšované indiánské náčelníci — zde jich už nehledej!

Za skupinou ostatních stanů ozýval se smích a křiky a k mému nosu přivíval větřík příjemnou vůni pečene. Tam odtud valil se kouř, který jsme spatřili, dokud jsme byli ještě před chlumem. Seděly tam dvě skupiny indiánských bab, žen a dívek kolem dvou velkých, nízkých bubnů a hrály v karty, vlastně myslily, že hrály, ale pleskaly pouze kartami o buben a vykřikující všelijak, ehechtaly se obrázkům. Byly všechny ošklivé — staré i mladé. Měly na sobě krátké kalikové šaty, červenou loktušku kolem beder, a jejich nohy byly zabaleny do špinavých hadrů. Jejich hlavy kromě modré stezky mezi rozčísnutými, hrubými vlasy byly bez ozdoby. Nejedna "skvó" (žena) měla na zádech "pappúsa" (nemluvné) začernovaného do koženého pouzdra na způsob hluboké kapsy. Odrostlejší děti probíhaly se kolem polonahé, s kusem masa v zamaštěných rukou.

"Váimněte si tam té dívky s kartou v pozdvižené pravé ruce," upozorňoval mne Victor Lavallo, "to je dcera Bučeliho Telete, kterou věra odstoupil ženichovi za dva volky. Kolik byste za ni dal? Ta vedle ní je dcera dra. Pau-vau-óty, ta má jen poloviční cenu. A tu proti ní, která jí právě hrozi pěstí, koupil byste za psa. Každá se vdá — starých pansen u nás ne, protože každý kozel může si vzít žen tolik, kolik si jich může koupit. Marná je proti tomu práce misionářů otě-jezovitů. Kdyby si chtěli brát indiánky za hospodyně, musili by si je také kupovat. Náš Indián by jim nevěřil, že s nimi chtějí žít jen tak, neboť takovým hlupákem on přece není!"

Vůně masa pocházela z celé pátky vola, pečeného na rožni nad velkým ohněm; jež opatrovaly dvě baby, z nichž jedna štípala dříví a druhá přikládala a obračovala pečení. Všechu tékou práci kunají ženy — Indián se pouze prochází nebo sedí a kouří se své dymky. Jiná baba, která právě dohněla ve dřevěné míse špinavé těsto a kukušičné mouky, odhrnula z ohně trochu žhavého uhlí, vcepala rychle do zapomenuté jamky těsta a přehrabala na ně uhlí.

Oběd byl hotov. Jedna z bab popošla směrem k sedícím kůzlům, přiložila k ústům dlaň a cosi za houkla. Jiná baba vzala poličku

a začala zuřivě tlouci na buben. Se všech stran jako hejno krkavců sblhali se kozlové. Baby sundaly s rožně pečeni, položily ji na dvě hrubá, široká prkna a vykrajovaly velkými noži nejlepší kusy pro mužské pohlávi, které si je bralo od prstů. Na koho padlo příliš horké sousto, přehazoval je z ruky do ruky, ukusoval a mlaškál, hledaje místo, kam by se posadil. Co zbylo, vzaly si ženy a děti. Chlebových jamek bylo pod žhavým popelem několik. Baby vybíraly eihly chleba po řadě, krájej je a roznášely mlaskajícím kůzlům. Nejslušnější si vedli hoši, kteří nás přišli nejdříve uvítat. Lavallo odběhl do jednoho z blízkých stanů, přinesl tři plechové talíře, vložil do každého kus masa a pokynul mně, abych šel do stanu za ním. Třetí talíř byl pro jeho matku. Seděla na nízkém loži z koženin zvířat, ulovených jejím synem, s prořezávanou hlavou ve dříví, kterou teprve pozvedla, když Lavallo k ní něco promluvil. Vpadla, vráskovitá její tvář se rozjasnila a její smutné oči se usmály. Odušlala potravu, vstala a pokynula mně, abychom se posadili na její lože, vybalila z kusu čistého plátna a podala nám chlebě — bílý, pšeničný chlebě — a odešla se dít k blízkému prameni pro vodu. Když se vrátila, posadila se na zem proti nám a se zálibou se dívala, jak nám chutnalo. Pak se rozhovořila — slyšel jsem ztěl-ně, jak někdykrát vyslovila jiné no Imonoši: "Vaše-skvó, lalla-skvó!" (Hodně děvče, hezké děvče) znělo jako hudba z jejích úst. A opět složila obličej do dlaní a rozplakala se, kývajíc tělem jako vřehol větrem rozhoupané souso. Také Lavallo nedojedl svého oběda — postavil talíř na zem a sedl si vedle matky. Vstal jsem a odešel jsem ze stanu.

Všimnul jsem si pasoucího se nedaleko stáda koní a řady plachtami krytých vozů, u jednoho z nich přivázán byl Gary a Lavallové pony, pochutnávaly si společně na kucepe sena. Přiblížil jsem se a nahlédl do vozu. Ležel tam na semě hoch, který nám na břehu nejdříve vyběhl vstříc, a četl knížku s křiklavým obrázkem na obálce, představujícího Indiána, jak skalpuje bělocha. Hoch byl tak zabrán do knihy, že mne ani nepozoroval. Oslovil jsem ho anglicky, táže se, co čte. Odpověděl tímž jazykem a podal mně knížku — byl to vzorek pověstí, proskribovaná literatury pro děti — krvavá indiánská povídka.

Tak vidá, už i k indiánské mluvě pronikla náčaka!
 "Kdo tě naučil tak pěkně anglicky?"
 — Innonoši; byl jsem jejím nejlepším žákem a poslíčkem.
 "A kdo ti dal tu knížku?"
 — Dr. Van Linden.
 "Dobrá. Ta knížka lež — nevrátíš ti ji. Znáš rodinu Bělových?"
 — Znáám — bývam tam často.
 "Tedy až tam opět přijdeš, přiblas se u mne o jinou, lepší knížku. Tam já bydlím. Tu máš zatím dollar do zástavy."
 — Ale, vždyť knížka stojí jen deset centů! — blásl se poctivě chlapec.
 "Víš co? Dollar je tvůj — nechej jej zpátky. A slibemou knížku ode mne také dostaneš. Jak pak ti říkají?"
 — Noši-haba — Smějící se kvítek. Jmenoval jsem se vlastně Čuči-óta — Žlutý Čmelák, — ale Innonoši se to nelíbilo, a protože jsem se v její škole ustavičně pro nic a za nic ehechtal, pojmenovala mne Smějícím se Kvítkem. — A chlapec se veselo rozesmál.
 "Proč si dávají Indiáni taková jména?"
 — To jest odvědí od náhody. Když na příklad Gíši Manito (Velký Duch) stvořil nášeho pohlávi ra, bušelo právě na blízku tele. Když já jsem spadl na zem, letěl kolem čmelák.
 — Tedy pohlávi-va stvořil Gíši Manito a ty jsi spadl na zem?
 — Ano, tak jest! Když ty byla naopak, byl bych pohláviem já."
 Vidá! I u těch Indiánů je vřehlost a Hoši M!

Ovavly se opět rány na buben, šel jsem se podívat, co se bude

dít. Také Noši-haba vyskočil z vozu a pádlil za zvukem bubnu. Na prostranství blízko ohně seděli kolem bubnu staří Indiáni a kolem nich mládí kozlové, pomalovaní rudou hlínkou, barvou to krve, tančili válečný tance, pozdvihující do výše kovovým papírem polepené tomahawky a podle taktu dupající na zem, koneli hrozně očima. Nedaleko kolem druhého bubnu seděly ženy a zpívaly k tomu monotonním, vřiska-vým hlasem divnou jakousi melodií. Divočejí a divočeji dopadaly rány do obou bubnů, vřesk ženitín stoupal výš a výš a země se chvěla pod údery svalnatých miadých těl, z nichž potokem lil se pot. Tedy u stali všichni rázem, vzpřímili se, vypjali hrud a vyrazili se sebe válečný řev: "Ch, úh, úh!" Bylo li v tom tanci cosi přičerné opojného, mrazil mně tento řev v zádech krev. Jen myšlenka na dřevěnou ocel jejich tomahawků a přítomnost Lavallova mně zabránil, a bych neval do zajčích. Ze středu zvedl se známý mně již stařec — jen že nyní měl na hlavě velkou žlutou beranici a kolem boků kožený pas a na něm množství navěšených emulček. Byl to žaroděj-lékař dr. Pau-vau-óta, který jako nejstarší za nemoci pohlávi-va Bučeliho telete zastával jeho místo, řečnil. A mluvil hodně dlouho.

Victor Lavallo přistoupil ke mně a pravil: "Tedy abychom se vytrátili, neboť jak jen jednou spustí, nebude řeči konce. Počkejte zde — zaskočím ještě jen k matce."
 Díval jsem se za Lavallem. Po- byl jen chvíli ve stanu — matka vyšla za ním a dlouho se za ním smutně dívala. Odešel ještě dnes do západní Dakoty, na hranice Wyomingu, na lov, a kdo ví, kdy se vrátí. Zafukal třem mládkům na rámě a cosi k nim šeptem pravil. Oddělil se od ostatních a šel nepozorovaně směrem ke stádu koní. Lavallo vyšvihl se na svého ponyho a veda Garyho za uzdu, vyběhl mne, abych ho ná sledoval. Oběhli jsme druhou stranou ohlu, na jeho svahu nás očekávali oni tři mládci, sedíce na svých neosedlaných konících. Byl mezi nimi i Noši-haba. Pod svahem rozloučil se se mnou Lavallo. Tázel jsem se ho, smí-li přijet opět. Pokrčil rameny: "Kdo ví, kde bude. Indiáni, které jste právě poznal, jsou jen snít-kou kmene Ponka, kočují z místa na místo, a až všechno vypasou a snědí, potáhnou zase dále, tak že ani jich na též místě nezastihnete. Buďte zdráv!" A Lavallo šel svého koně a ujížděl proti proudu Niobrary po zelené přerii na západ. Viděl jsem ho naposled. "Máme uloženo, zůstať zde na břehu, dokud se nepřehodíte na druhou stranu," pravil ke mně Noši-haba.

Dobrý Lavallo! Staral se o mne jako o bratra, a já mu přece své srdce na cestě od Bělu neodhálil! Naopak, lálal jsem z něho jeho vlastní myšlenky.
 "Nepamatoval jsem si dobře směr brodu," svěřil jsem se svému mladému příteli Smějícímu se Kvítku.
 — Nevadí, — přehodím se s vámi. Pojedou před vámi, vezmu vašeho koně za uzdu a jeden z těch to hochů pojedje vzadu, aby vaše ho koně pobízel. Ten třetí zůstane na břehu, aby našim lidem po dal vyvádění, kdyby ho bylo třeba.
 Když hoši bředli nuzpět, díval jsem se za nimi. Na břehet chlumnu otočili se, zaboukali mně na posledně pozdrav a pádlili po jeho svahu do tábora.

U Červených.
 Bylo po druhé hodině odpolední — což, abych se zastavil na farmě Červených, která s malou odbočkou ležela vedle mé cesty k domovu? Neřekl jsem sice Fanynce, kdy začneme s vyučováním, ale možná, že na mne čeká už dnes. V duchu připravoval jsem plán a těšil jsem se, jak Fanyňka překvapí Anoušku, až se naně čít.
 Fanyňka skutečně na mne u vrat farmy čekala a byla velice překvapena, když mne viděla přijíždět z opačné strany.
 "Šla jsem vám se Sultánem na proti, a když jste nepřicházel, myslela jsem, že jste na svůj sibi zapomněl."
 — Dnes ještě nezačneme, až útra. Nemám esouh čítanky.

"Tedy pojďte se k nám aspoň podívat. Tatínek na dvoře právě číst sekací stroj — zítra začneme dělat otavu."
 Fanyňka otevřela vrata a vzala vrčícího Sultána za obojek. Její otec, máje rukávy košile vysoko vyhrnuté, seděl na špalku a kartáčkem, nemáčeným v petroleji, čistil kolečka, čepy a šrouby rozehraného stroje, které vybíral ze soudku oleje.

"To jsi hodný, že jsi se přišel na nás podívat. Ale odpusť, že ti nemohu podat ruku. Však už jsem hotov. Doskoč mně, Fanyňko, do stavení pro mýdlo a trochu teplé vody, abych si mohl umýt ruce! A Sultána zatím uvaz."
 Na to jsem čekal, sice bych byl musil zůstatí v sedle.

"Jsem jenom prostě zařizem," hovořil Červený, "a snad se ti u nás tak nezalíbí jako u Bělu. Inu, chtějí li pro deuru ulovit doktora a pro syna parádívou Amerikánku, pak musejí trochu peněz vyhodit na koherence a na piano! Já zase myslím, že je to lépe uloženo ve volích a prasatech." A Červený se při tom zapomněl a dva krát po sobě svýma kolomaznými rukama hráhl si do vousů. Zasmál jsem se a upozornil jsem ho na to.

"Eh, to jsem taky..."
 Zastal jsem se Bessie.
 Počlováková!

Jestli jste utratili asi tolik peněz, mnoho-li jste mohli a nezdravili jste se, je na čase, abyste zkusili Dra. Petra Holoka. V každé láhvi tohoto léku je zástuha. Už ty první dávky vám to dokážou. Nemůžete jej dostati v lékárnách. Prodává se lidem přímo od vyrábětelů, Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118 So. Hoynes ave, Chicago, Ill.

NAŠI NOVÍ JEDNATELE.
 Pro město Edwardsville, Ill., ustanoven byl jednatelom našim p. Jos. Kohout, P. O. Box 483. Pro East St. Louis, Ill., ustanoven byl p. Jos. Šlechta, 224 Winstanley Ave. Oba krajané jsou známí jako muž charakterní a naši nám jich třeba zvláště našim přátelom doporučovati. Každý necht o brát se k nim s ápinou důvěrou a oni ve všech věcech, listu se týkajících, milerádi mu vyhoví.

DEVĚT Z DESETI
 obyčejných chorob dnešní doby mají svůj původ v nečisté krvi, jež životní ústroje oslabuje. Lék, jenž čistí krev vyléčí choroby.
DRA. PETRA
HOBOKO
 nemá sobě rovna k čistění životní tekutiny a budování soustavy těla. Je v stálem užívání po více než sto roků — dosti dlouho, aby vždy zase svou hodnotu dokázalo. Neobsahuje ničeho, než co prospívá. Neptejte se lékárníka po něm, neboť je dodáváno jenom od zvláštních jednatelů. O další podrobnosti pište na
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
 112-118 So. Hoynes Ave., CHICAGO, ILL.

Metz Bro's Brewing Co.
 Nejstarší pivovar v Omaze.
 TELEFON DOUGLAS 119
 Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

TELLMORE Jest výtečný druh whisky, jejíž výhradními rozestátelci jsou
Atlas Wine and Liquor Co.,
 VELKOOBCHODNÍCI A IMPORTÉŘI
 659-61 Blue Island Ave., CHICAGO, ILLS.
 Zaručena dle vládního zákona o čistých potravinách a lékách. JOHN J. FLORIAN, cestující jednatel.

Nejstarší a nejlepší místo pro občůku jest
ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.
 v číse 1306 Farnam ulice.
 Právě importovaná piva na čepu. **PLZEŇSKÉ** z Městanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světově známé Faust získalo rozsáhlou reputaci. **Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.** 401f

Lee-Glass-Andresen Hardware Co.
 prodává ve velkém
 Tlačené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cimovaný plech, složený plech a kovové zboží. — Ostatní drát, hřebky, nožířské zboží, bicykly, střešní zbraně, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
 9th and Harney Str. Omaha, Nebr.

"Dozvěděl se o Severových léčebn zkusil jsem je v různých případech a přesvědčil jsem se o tom, že jsou účinné."
 Kazimír Leszkiewicz, 1306 18th Place, Chicago.

ZÁVRAŤ.

Trpíte často záehvaty závratě, při tom i bolením hlavy, přerušovaným spánkem, nestojnou chutí k jídlu, ošklivostí a případně i dávení? To jsou jisté znaky obtížného trávení.

Severova Žaludeční hořká,

brána-li pravidelně, v brzkou sešlá žaludek a upraví činnost zažívacího ústrojí tak, že všechny tyto, obavu vzbuzující příznaky zmizí. Cena 50 centů a \$1.00.

"Byl jsem tak nemocen, že jsem sotva slabostí na nohou stál a chuť k jídlu jsem neměl žádnou. Po třech láhvích Vaší Žaludeční hořké, které jsem využíval, dostal jsem chuť k jídlu, což mně velice prospělo ko zdraví."
 Anton Bryksi, Stamford, Texas.

Ti, kdož trpí

bolením hlavy, jednou z nejnepříjemnějších chorob, naleznou rychlou úlevu, vezmou-li

Severovy Prášky proti bolestem hlavy a neuralgii

Severův Silitel ledvin a jater.

hned v počátku. Ony v brzkou zjednají úlevu a odstraní příčinu chursiv té.

Cena 25 centů. Cena 15c a \$1.25.

Váš lékárník má SEVEROVY LÉKY na skladě. Hleďte k tomu, abyste dostali vždy SEVEROVY LÉKY. Vazujte se nápodobou. LÉKÁŘSKÁ PORADA ZDARMA.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA